ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1968

Vyhlásené: 28.06.1968 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

82

ZÁKON

z 25. júna 1968

o súdnej rehabilitácii

Odčinenie krívd, ku ktorým v minulosti došlo porušovaním zákonnosti na úseku trestného súdnictva, je základným predpokladom pre obnovenie všeobecnej a plnej dôvery v socialistickú zákonnosť a spravodlivosť. Najmä je potrebné, aby boli urýchlene plne rehabilitovaní občania, ktorí boli odsúdení a potrestaní ako škodcovia socializmu, hoci sa na záujmoch socialistickej spoločnosti trestnou činnosťou neprevinili. Nemožno však odstraňovať akty revolučnej zákonnosti, oslabovať či dokonca popierať socialistický právny poriadok. Rehabilitácia sa nemôže týkať nepriateľov socialistickej výstavby, ktorí trestnými činmi proti republike alebo inou trestnou činnosťou porušili platné zákony a boli podľa nich právom potrestaní. Aby bol pre urýchlenú rehabilitáciu na podklade týchto zásad daný vyhovujúci právny podklad, uznieslo sa Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky na tomto zákone:

Prvý oddiel
Účel zákona

§ 1

Účelom zákona je umožniť rýchle preskúmanie prípadov osôb protiprávne odsúdených v dôsledku porušovania zákonnosti na úseku trestného konania, odstrániť priamo zo zákona niektoré neprimerané tvrdosti pri používaní represie, zabezpečiť neprávom odsúdeným osobám spoločenskú rehabilitáciu a primerané hmotné odškodnenie a vyvodiť zo zistených nezákonností dôsledky proti osobám, ktoré sa na nich podieľali.

Druhý oddiel
Prieskumové konanie

§ 2
Rozsah preskúmavaných vecí

Podľa tohto oddielu sa preskúmavajú odsudzujúce rozsudky v trestných veciach, v ktorých v pôvodnom konaní rozhodoval v prvom stupni

a) Najvyšší súd,

b) bývalý Štátny súd zriadený zákonom č. 232/1948 Zb.,

c) krajský súd alebo vyšší vojenský súd podľa § 17 ods. 1 Trestného poriadku, resp. podľa obdobných ustanovení skorších zákonov v čase od 1.1.1953 do 31.7.1965.

§ 3
Súdy činné v prieskumovom konaní

(1) Prieskumové konanie uskutočňujú v prvom stupni osobitné senáty krajských a vyšších vojenských súdov, v druhom stupni osobitné senáty Najvyššieho súdu.

(2) Rozsudky vo veciach krajského súdu preskúmava osobitný senát krajského súdu, rozsudky vo veciach vyššieho vojenského súdu osobitný senát vyššieho vojenského súdu, ktorý rozhodoval v prvom stupni. Ak už tento súd neexistuje, rozhoduje osobitný senát zriadený na tom krajskom, prípadne vyššom vojenskom súde, v obvode ktorého mal zaniknutý súd svoje sídlo.

(3) Rozsudky vo veciach bývalého Štátneho súdu a rozsudky Najvyššieho súdu ako súdu prvého stupňa preskúmava osobitný senát krajského súdu, a ak išlo o osobu podliehajúcu právomoci vojenských súdov, osobitný senát vyššieho vojenského súdu, ktorý by bol podľa teraz platných predpisov pre vec príslušný, prípadne ktorému podlieha nižší súd, ktorý by bol pre vec podľa teraz platných predpisov príslušný.

§ 4
Zloženie osobitných senátov

(1) Osobitné senáty krajských a vyšších vojenských súdov rozhodujú v zbore troch sudcov osobitne pre túto funkciu volených.

(2) Osobitné senáty Najvyššieho súdu rozhodujú v zbore piatich sudcov osobitne pre túto funkciu volených.

§ 5
Začatie konania

(1) Konanie sa začína na návrh odsúdeného, jeho príbuzných v priamom pokolení, jeho súrodenca, osvojiteľa, osvojenca, manžela alebo druha. Ak je odsúdený pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená, môže podať návrh aj jeho zákonný zástupca, a to aj proti vôli odsúdeného.

(2) Návrh môže podať aj prokurátor.

(3) Osoba, ktorá návrh podala, môže ho výslovným vyhlásením vziať späť, a to až do času, kým sa súd odoberie na záverečnú poradu. Návrh podaný inou oprávnenou osobou možno vziať späť len s výslovným súhlasom odsúdeného. O spôsobe úhrady trov konania v tomto prípade rozhodne súd.

(4) Ak sa súd dozvie zo svojej úradnej činnosti o okolnosti, ktorá by mohla odôvodniť návrh na začatie konania, upovedomí o tom odsúdeného, a ak to nie je možné, inú osobu oprávnenú podať návrh, vždy však aj prokurátora.

§ 6
Lehota na podanie návrhu

Návrh možno podať najneskôr do jedného roka odo dňa účinnosti tohto zákona.

§ 7
Navrátenie lehoty

(1) Ak oprávnená osoba z dôležitých dôvodov zmešká lehotu na podanie návrhu na začatie konania, môže požiadať o navrátenie lehoty do jedného mesiaca od odpadnutia prekážky, najneskôr však do dvoch rokov odo dňa účinnosti tohto zákona.

(2) O navrátení lehoty rozhodne osobitný senát, ktorý je príslušný na prieskumové konanie.

§ 8
Spôsob konania

Osobitný senát rozhoduje zásadne na verejnom zasadnutí. Na neverejnom zasadnutí možno len zamietnuť návrh podaný oneskorene alebo neoprávnenou osobou, návrh vo veci, na ktorú sa zákon nevzťahuje, alebo opakovaný návrh vo veci, ktorá už bola podľa tohto oddielu preskúmaná.

§ 9
Účasť prokurátora

Účasť prokurátora je na verejnom i na neverejnom zasadnutí povinná.

§ 10
Účasť obhajcu

(1) Na verejnom zasadnutí musí mať obvinený obhajcu.

(2) Trovy obhajoby uhrádza štát,

a) ak bol návrh aspoň čiastočne dôvodný,

b) bez ohľadu na výsledok konania, ak sa konanie začalo na návrh prokurátora.

§ 11
Spoločenský obhajca

(1) Organizácie uvedené v § 4 ods. 1 Trestného poriadku a organizácie Zväzu protifašistických bojovníkov môžu na verejné zasadnutie vyslať zvoleného zástupcu, aby v mene organizácie vykonával spoločenskú obhajobu.

(2) Spoločenský obhajca je oprávnený zúčastniť sa na všetkých úkonoch, na ktorých sa môže zúčastniť obhajca. Inak pre rozsah jeho oprávnení obdobne platí § 183 ods. 2 a 3 Trestného poriadku.

§ 12
Prítomnosť obvineného na verejnom zasadnutí

Verejné zasadnutie, o ktorom bol obvinený riadne upovedomený, možno konať aj v jeho neprítomnosti, pokiaľ možno vec spoľahlivo rozhodnúť aj bez jeho účasti. Ak nemožno obvinenému doručiť upovedomenie o verejnom zasadnutí, stačí ho doručiť obhajcovi.

§ 13
Došetrenie potrebných skutočností

(1) Ak je pre rozhodnutie potrebné niektoré skutočnosti vopred objasniť, vykoná potrebné vyšetrenie predseda senátu; môže ním poveriť aj iného člena senátu alebo oň požiadať

vyšetrovateľa prokuratúry, a ak ide o jednotlivé úkony menšej závažnosti, aj iné orgány. Obhajca má právo zúčastniť sa na došetrovacích úkonoch.

(2) Všetky štátne orgány, spoločenské i hospodárske organizácie sú povinné na požiadanie predložiť osobitnému senátu potrebný písomný materiál a vyhovieť aj iným jeho dožiadaniam. Nemôžu sa pritom dovolávať povinnosti zachovávať štátne, služobné alebo hospodárske tajomstvo, pokiaľ ide o okolnosti, ktoré súvisia s pôvodným trestným konaním.

§ 14
Výsluch svedka

Na výsluch svedka v prieskumovom konaní sa nevzťahujú ustanovenia § 99 ods. 1 a 2 Trestného poriadku o zákaze výsluchu, pokiaľ ide o okolnosti, ktoré súvisia s pôvodným trestným konaním. To neplatí pre výsluch obhajcu.

§ 15
Rozhodnutie senátu

(1) Ak senát zistí, že preskúmavané rozhodnutie je vadné preto, že

a) bolo vydané na podklade nesprávnych zistení, najmä že sa opieralo o umele skonštruované obvinenia, o podvrhnuté alebo sfalšované dôkazy,

b) v konaní došlo k hrubému porušeniu procesných predpisov, najmä k vynúteniu doznania násilím alebo inými nedovolenými spôsobmi,

c) činnosť, ktorá bola podkladom odsudzujúceho výroku, bola vyprovokovaná, organizovaná alebo riadená bezpečnostnými orgánmi,

d) skutok bol uznaný za trestný čin v rozpore s Trestným zákonom,

e) skutok bol kvalifikovaný prísnejšie, než vyplývalo zo zákona,

f) uložený druh trestu bol v zrejmom rozpore s jeho zákonným účelom alebo výška trestu bola v zrejmom nepomere k stupňu nebezpečnosti činu pre spoločnosť,

rozhodnutie zruší úplne alebo v časti, v ktorej je vadné, a rozhodne sám vo veci rozsudkom.

(2) Nedôvodný návrh zamietne uznesením.

§ 16

(1) Pri novom rozhodnutí nemožno obvinenému uložiť prísnejší trest, než aký mu bol uložený v pôvodnom rozhodnutí.

(2) Ak dôvod, na základe ktorého súd rozhodol v prospech niektorého obvineného, prospieva ďalšiemu obvinenému, rozhodne senát vždy aj v jeho prospech.

§ 17

(1) Prieskumovému konaniu neprekáža smrť obvineného. Trestné stíhanie nemožno po zrušení preskúmavaného rozsudku zastaviť preto, že obvinený zomrel.

(2) Ak nebola podľa výsledkov prieskumového konania vina preukázaná, treba po zrušení vadného rozsudku obvineného spod obžaloby oslobodiť. Ak došlo po zrušení vadného rozsudku v dôsledku premlčania alebo amnestie k zastaveniu trestného stíhania, môže obvinený do 15 dní odo dňa, keď mu bolo uznesenie o zastavení oznámené, požiadať, aby sa v konaní pokračovalo. Pre ďalšie konanie primerane platí § 227 Trestného poriadku.

§ 18
Osobitné ustanovenie o premlčaní

Ak bol preskúmavaný rozsudok ako vadný zrušený, doba od jeho právoplatnosti do právoplatnosti zrušovacieho rozhodnutia sa do premlčacej doby nezapočítava.

§ 19
Opravné prostriedky

(1) Proti rozsudku je prípustné odvolanie, o ktorom rozhoduje podľa ustanovení šestnástej hlavy Trestného poriadku osobitný senát Najvyššieho súdu.

(2) Proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na začatie prieskumového konania i proti uzneseniu podľa § 15 ods. 2 je prípustná sťažnosť, o ktorej rozhoduje podľa siedmej hlavy Trestného poriadku osobitný senát Najvyššieho súdu.

§ 20
Uverejnenie rozhodnutia

(1) Občan, ktorého návrh bol v prieskumovom konaní zistený ako dôvodný, má nárok, aby rozhodnutie nahrádzajúce pôvodný rozsudok bolo vhodným spôsobom zverejnené.

(2) O spôsobe zverejnenia rozhodne po vypočutí dotknutého občana predseda senátu.

(3) Trovy spojené so zverejnením uhrádza štát.

Tretí oddiel
Osobitné ustanovenie pre veci preskúmavané na podklade sťažnosti pre porušenie zákona

§ 21

Vo veciach, ktoré nepodliehajú prieskumovému konaniu podľa druhého oddielu tohto zákona a v ktorých bol v čase od 1. januára 1948 do dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona vydaný odsudzujúci rozsudok pre niektorý z trestných činov proti republike podľa prvej hlavy osobitnej časti Trestného zákona, pre trestný čin ohrozenia hospodárskeho tajomstva podľa § 122, ohrozenia služobného tajomstva podľa § 173, násilia proti skupine obyvateľov alebo jednotlivcovi podľa § 196, 197, hanobenia národa, rasy a presvedčenia podľa § 198 alebo šírenia poplašnej správy podľa § 199 Trestného zákona, prípadne pre obdobné trestné činy podľa predtým platných zákonov alebo pre trestný čin neoznámenia alebo neprekazenia uvedených trestných činov alebo nadržovania k nim,

a) je generálny prokurátor povinný podať sťažnosť pre porušenie zákona, ak na ňu dala podnet osoba oprávnená žiadať o obnovu konania a ak je podnet dôvodný; ak generálny prokurátor sťažnosť nepodá, je povinný upovedomiť o tom osobu, ktorá podnet podala a oznámiť jej dôvody svojho rozhodnutia,

b) prejednaniu novej sťažnosti pre porušenie zákona nebráni skutočnosť, že Najvyšší súd vec už predtým preskúmaval na podklade sťažnosti pre porušenie zákona.

Štvrtý oddiel
Zrušenie rozhodnutí zo zákona

§ 22

Zo zákona sú neplatné:

a) rozhodnutia o zaradení do tábora nútenej práce vyslovené komisiou zriadenou podľa § 3 ods. 1 zákona č. 247/1948 Zb., okrem ak by už predchádzajúce potrestania jasne ukazovali, že šlo o osobu štítiacu sa práce alebo o osobu nebezpečnú cudziemu majetku,

b) rozhodnutia vydané v čase od 1.8.1950 do 31.12.1956 komisiou pre podmienečné prepustenie, ktorými boli odsúdení po odpykaní súdom uloženého trestu odňatia slobody zaradení do tábora nútenej práce alebo do prechodného ústavu,

c) vo výroku o prevyšujúcej výmere trestu rozhodnutia vydané v čase od 1.8.1950 do 31.12.1953 národnými výbormi, pokiaľ nimi uložený trest odňatia slobody za priestupok podľa Trestného zákona správneho č. 88/1950 Zb. s použitím § 12 ods. 3 uvedeného zákona presahuje hornú hranicu sadzby ustanovenej na príslušný priestupok v osobitnej časti zákona.

§ 23

Ak bol vo veciach uvedených v § 2 tohto zákona zrušený odsudzujúci rozsudok a obvinený bol spod obžaloby plne oslobodený, sú zo zákona neplatné rozsudky odsudzujúce obvineného pre trestné činy spáchané počas výkonu trestu odňatia slobody odpykávaného na podklade zrušeného rozsudku, pokiaľ nejde o trestný čin, ktorý mal za následok smrť, ťažkú ujmu na zdraví alebo škodu veľkého rozsahu.

§ 24

(1) O tom, či ide o rozhodnutie neplatné, rozhodne súd na návrh, ktorý môžu podať osoby uvedené v § 5 ods. 1 a 2.

(2) Návrh treba podať do jedného roka od účinnosti tohoto zákona, a ak ide o rozhodnutie podľa § 23, keď k oslobodeniu alebo zastaveniu stíhania dôjde po účinnosti tohto zákona, do jedného roka od právoplatnosti nového rozhodnutia.

§ 25

(1) Príslušným na konanie podľa § 22 je okresný súd, v obvode ktorého osoba, ktorej sa rozhodnutie týka, má alebo naposledy mala svoje bydlisko; príslušným na konanie podľa § 23 je súd, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni.

(2) Rozhodnutie, ktorým sa návrhu vyhovuje, možno vydať aj na neverejnom zasadnutí.

Piaty oddiel
Zahladenie odsúdenia zo zákona

§ 26

(1) Zo zákona sa zahladzujú odsúdenia osôb odsúdených pre trestné činy podľa § 133, 135 a 136 Trestného zákona č. 86/1950 Zb. súvisiace s prevádzkou ich poľnohospodárskeho alebo živnostenského podniku.

(2) Zo zákona sa zrušuje vo veciach uvedených v odseku 1 výrok o vedľajšom treste prepadnutia majetku v časti týkajúcej sa majetku, ktorý môže byť osobným vlastníctvom alebo v osobnom užívaní.

Šiesty oddiel
Náhrada škody

§ 27

(1) Nárok na odškodnenie zahŕňa:

a) náhradu zárobku ušlého po dobu väzby a výkonu trestu odňatia slobody alebo po dobu pobytu v tábore nútenej práce alebo v prechodnom ústave; náhrada za stratu na zárobku nesmie prevyšovať sumu 20 000 Kčs za jeden rok;

b) náhradu majetkovej škody spôsobenej poškodením na zdraví, ku ktorému došlo v súvislosti s väzbou, výkonom trestu alebo s pobytom v tábore nútenej práce alebo v prechodnom ústave; pokiaľ ide o spôsob a rozsah náhrady škody, platia ustanovenia Občianskeho zákonníka; sumy, ktorými bola táto osoba odškodnená podľa iných predpisov, sa do tejto náhrady započítajú; priemerným zárobkom sa rozumie zárobok v čase pred začatím trestného stíhania;

c) náhradu zaplatených trov trestného konania a trov väzby a výkonu trestu;

d) náhradu zaplatených trov obhajoby v pôvodnom trestnom konaní;

e) náhradu zaplateného peňažného trestu alebo úhrnu vykonaných zrážok z odmeny za prácu pri výkone trestu nápravného opatrenia;

f) vrátenie vecí alebo majetku, ak bol uložený trest prepadnutia veci alebo trest prepadnutia majetku; ak vrátenie nie je dobre možné alebo účelné, nahradia sa veci peniazmi; za hnuteľné veci, ktoré môžu byť v osobnom vlastníctve, poskytne sa náhrada zodpovedajúca skutočnej škode, za ostatné hnuteľné veci sa poskytne primerané odškodnenie; náhrada za hnuteľné veci sa spravuje predpismi o náhradách pri vyvlastnení. Nehnuteľné veci, ktoré nemôžu byť v osobnom vlastníctve alebo v osobnom užívaní, nemusia sa vrátiť ani sa za ne nemusí poskytnúť náhrada.

(2) Náhrada v celom rozsahu sa poskytuje len vtedy, ak bol obvinený úplne oslobodený spod obžaloby. Ak dôjde len k čiastočnej zmene, poskytne sa náhrada len so zreteľom na rozdiel medzi trestami vykonanými na základe pôvodného rozsudku a trestami uloženými v novom konaní.

(3) Náhrada sa poskytuje aj v prípadoch zrušenia rozhodnutia zo zákona. V prípadoch uvedených v § 22 písm. c) sa náhrada poskytne len za dobu, o ktorú vykonaný trest odňatia slobody prevýšil hornú hranicu sadzby ustanovenej na príslušný priestupok v osobitnej časti Trestného zákona správneho č. 88/1950 Zb.

§ 28

(1) Pre účely dôchodkového zabezpečenia sa doba väzby a výkonu trestu odňatia slobody občana, ktorý bol podľa tohto zákona úplne oslobodený spod obžaloby, posudzuje ako doba pokračovania v zamestnaní (pracovnej činnosti), ktoré občan vykonával pred vzatím do väzby (nástupom trestu), pokiaľ sa táto doba nezapočítava ako doba zamestnania už podľa predpisov o sociálnom zabezpečení. Rovnako sa posudzuje časť doby výkonu trestu, po ktorú bol trest vykonaný neoprávnene, ak sa podľa tohto zákona zruší odsudzujúci rozsudok len čiastočne.

(2) Ak občan v čase nezákonného výkonu trestu vykonával práce, ktoré by odôvodňovali zaradenie zamestnania do I. (II.) pracovnej kategórie, posudzuje sa výkon týchto prác ako výkon zamestnania I. (II.) pracovnej kategórie.

(3) Ustanovenie odseku 1 sa použije obdobne pre zápočet doby, po ktorú občan v dôsledku výkonu trestu nemohol po svojom prepustení vykonávať zamestnanie (pracovnú činnosť); pri výpočte priemerného mesačného zárobku (pracovnej odmeny) sa nehľadí na túto dobu, a ak je to pre občana výhodnejšie, ani na dobu, po ktorú nemohol vykonávať svoje predchádzajúce zamestnanie (pracovnú činnosť).

(4) Pre výplatu nesprávne vymeranej dávky následkom väzby alebo výkonu trestu sa nepoužije ustanovenie § 53 ods. 1 posledná veta zákona č. 101/1964 Zb. a § 91 ods. 1 posledná veta zákona č. 103/1964 Zb.

(5) Doba väzby, výkonu trestu, doba pobytu v tábore nútenej práce alebo v prechodnom ústave alebo doba, po ktorú občan v dôsledku výkonu trestu nemohol po svojom prepustení vykonávať

zamestnanie (pracovnú činnosť), sa pre vznik a výšku nárokov patriacich z pracovného pomeru a nemocenského poistenia započíta ako doba trvania pracovného pomeru.

§ 29

Právo žiadať náhradu škody, ak išlo o vec, v ktorej úkony prípravného konania uskutočňovali orgány Štátnej bezpečnosti, má aj osoba, ktorá v čase od 24.10.1948 do 31.12.1956 bola oslobodená spod obžaloby alebo proti ktorej bolo trestné stíhanie zastavené z dôvodov odkazujúcich na nedostatok dôkazov.

§ 30

Právo žiadať náhradu škody prechádza na dedičov poškodeného, pokiaľ sú nimi deti, manžel a rodičia, s výnimkou nárokov, ktoré podľa Občianskeho zákonníka zanikajú smrťou poškodeného.

§ 31

(1) Náhrada neprevyšujúca 20 000 Kčs sa vyplatí v hotovosti.

(2) Pri náhradách prevyšujúcich túto sumu sa vyplatí 20% priznanej náhrady, najmenej však suma 20 000 Kčs v hotovosti, zvyšok v zúročiteľných štátnych dlhopisoch splatných najneskôr do 10 rokov.

(3) Vláda vydá na vykonanie ustanovenia odseku 2 nariadenie, v ktorom najmä ustanoví rozsah emisií štátnych dlhopisov, ich podmienky a mieru zúročenia.

§ 32

(1) Ak došlo k rehabilitácii osoby, na ktorej bol vykonaný trest smrti alebo ktorá zomrela vo výkone trestu, majú tí, ktorým zomretý výživu poskytoval alebo bol povinný poskytovať, okrem nárokov, ktoré na nich prešli podľa § 30, aj nárok na náhradu toho, čo im na výživnom ušlo.

(2) Pokiaľ ide o spôsob náhrady nákladov na výživu, platia ustanovenia Občianskeho zákonníka. Pri určení výšky výživného sa vychádza z celého priemerného zárobku rehabilitovanej osoby pred začatím trestného stíhania rehabilitovanej osoby.

(3) Manželke a deťom rehabilitovanej osoby, na ktorej bol vykonaný trest smrti alebo ktorá zomrela vo výkone trestu, ktoré nemajú nárok podľa odseku 1, môže sa priznať primerané odškodnenie za sťaženie životných pomerov, ku ktorým došlo v dôsledku odsúdenia rehabilitovanej osoby.

§ 33

(1) Nárok na náhradu škody podľa § 27 a 29 a nárok na náhradu nákladov na výživu podľa § 32, ak došlo k rehabilitácii predo dňom účinnosti tohto zákona, treba uplatniť do jedného roka od účinnosti zákona, inak nároky zanikajú.

(2) V tej istej lehote treba uplatniť nárok na vrátenie, prípadne náhradu majetku podľa § 26 ods. 2 a nárok dedičov (§ 30), pokiaľ k rehabilitácii a k úmrtiu došlo pred účinnosťou tohto zákona.

Siedmy oddiel
Zodpovednosť pracovníkov, ktorí v pôvodnom konaní porušili hrubým spôsobom svoje povinnosti

§ 34

Trestnosť osôb za trestné činy, ktorými tieto osoby privodili nezákonnosti napravované týmto zákonom alebo k nim prispeli a ktoré dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona neboli premlčané, nezanikne premlčaním pred 1. januárom 1973.

§ 35
Skončenie pracovného pomeru alebo odvolanie z funkcie

(1) Toho, o kom bolo zistené, že vo veciach, ktoré možno preskúmať podľa tohto zákona, hrubým porušením povinností alebo iným hrubo závadným konaním nezákonnosť privodil alebo k nej prispel a v dôsledku tohto zistenia stratil potrebnú dôveru pre miesto v štátnom orgáne alebo pre verejnú funkciu, ktoré v súčasnosti zastáva, možno z toho dôvodu odvolať z funkcie, dať mu z pracovného pomeru výpoveď, a ak ide o pracovníka, na ktorého sa nevzťahujú ustanovenia Zákonníka práce o skončení pracovného pomeru výpoveďou, pracovný alebo služobný pomer s ním skončiť prepustením. Na výpoveď z tohto dôvodu sa však nevzťahuje § 46 ods. 2 Zákonníka práce.

(2) Pracovník, ktorého zodpovednosť sa preskúmava, môže byť na čas konania pred previerkovou komisiou pozbavený výkonu práce, ak by jeho ďalším zotrvávaním v práci bol ohrozený dôležitý verejný záujem. O postavení pracovníka, ktorý bol pozbavený výkonu práce, primerane platia predpisy o kárnom (disciplinárnom) konaní.

Previerkové komisie a konanie pred nimi

§ 36

Ak ide o posúdenie zodpovednosti pracovníka za pôsobenie v rezorte, v ktorom je pre tieto účely zriadená osobitná previerková komisia, môže organizácia urobiť opatrenie podľa § 35 len na základe právoplatného rozhodnutia tejto komisie.

§ 37

(1) Previerková komisia začne konanie na návrh vedúceho organizácie, v ktorej je pracovník činný. Koná a rozhoduje v zbore zloženom z troch členov.

(2) Pracovníkovi, ktorého zodpovednosť sa preskúmava, treba vždy umožniť, aby sa vyjadril ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu.

(3) Po uskutočnenom konaní komisia rozhodne, či pracovník hrubo porušil svoje povinnosti, prípadne sa dopustil iného hrubo závadného konania a či vzhľadom na povahu zistených závad môže naďalej zastávať terajšie miesto alebo funkciu.

§ 38

(1) Proti rozhodnutiu previerkovej komisie je prípustná sťažnosť; môže ju podať do 15 dní od doručenia rozhodnutia pracovník, ktorého sa rozhodnutie týka, ako aj vedúci organizácie, ktorý dal na konanie podnet.

(2) O sťažnosti rozhodne komisia zriadená na tento účel Národným zhromaždením. Jej rozhodnutie je konečné.

§ 39

(1) Opatrenie potrebné na odvolanie z funkcie alebo na skončenie pracovného pomeru urobí na podklade rozhodnutia previerkovej komisie vedúci organizácie, o ktorej pracovníka ide.

(2) Výrokom previerkovej komisie o existencii výpovedného dôvodu je súd v sporoch o neplatnosť výpovede viazaný.

§ 40

(1) Na posúdenie zodpovednosti pracovníkov, ktorí sa na príprave alebo prejednaní veci zúčastnili ako príslušníci Zboru národnej bezpečnosti, ako prokurátori alebo vyšetrovatelia prokuratúry, ako pracovníci Ministerstva (Povereníctva) spravodlivosti alebo ako pracovníci činní pri výkone väzby a trestu odňatia slobody, zriadi minister vnútra, generálny prokurátor, minister spravodlivosti a povereník Slovenskej národnej rady pre spravodlivosť previerkovú komisiu.

(2) Podľa potreby možno previerkové komisie zriadiť aj na iných ústredných a slovenských národných orgánoch.

§ 41
Posúdenie zodpovednosti sudcov

(1) Zodpovednosť pracovníkov, ktorí boli v pôvodnom konaní činní ako sudcovia, posúdi osobitný kárny senát zložený zo sudcov, ktorých zvolí Národné zhromaždenie.

(2) U pracovníkov, ktorí funkciu sudcu doteraz vykonávajú, podá návrh na začatie konania minister spravodlivosti, a u sudcov činných na súdoch na Slovensku, povereník Slovenskej národnej rady pre spravodlivosť. Na podklade rozhodnutia osobitného kárneho senátu tiež navrhnú príslušnému orgánu odvolanie z funkcie sudcu.

(3) Na konanie a rozhodovanie osobitného kárneho senátu a na právo sťažnosti proti jeho rozhodnutiu sa primerane použijú ustanovenia o previerkových komisiách.

§ 42
Oznamovacia povinnosť

(1) Osobitné senáty uskutočňujúce prieskumové konanie podľa druhého oddielu tohto zákona upozorňujú na svoje poznatky týkajúce sa účasti na vzniku nezákonnosti vedúceho organizácie, ktorej pracovníka sa upozornenie týka. U sudcov upozorňujú ministra spravodlivosti, prípadne povereníka Slovenskej národnej rady pre spravodlivosť.

(2) Pokiaľ osobitný senát pri prieskumovom konaní zistí skutočnosti nasvedčujúce tomu, že nezákonnosťou bol spáchaný trestný čin, oznámi to prokurátorovi.

Ôsmy oddiel
Záverečné a prechodné ustanovenia

§ 43

Návrhy na obnovu konania a sťažnosti pre porušenie zákona podané vo veciach uvedených v § 2, o ktorých sa do nadobudnutia účinnosti tohto zákona nerozhodlo, postúpia sa príslušnému osobitnému senátu na prieskumové konanie podľa druhého oddielu tohto zákona. To isté platí o nevybavených podnetoch na sťažnosť pre porušenie zákona, pokiaľ ich podali osoby oprávnené podľa § 5 navrhovať začatie prieskumového konania.

§ 44

Prieskumovému konaniu vo veciach uvedených v § 2 nebráni skutočnosť, že Najvyšší súd vec už preskúmaval na podklade sťažnosti pre porušenie zákona.

§ 45

(1) Ak bol trestný rozsudok, na základe ktorého sa v občianskom súdnom konaní priznalo právo, zrušený v konaní podľa tohto zákona alebo na podklade obnovy konania alebo sťažnosti pre porušenie zákona, môže sa návrh na obnovu v občianskom súdnom konaní podať aj po uplynutí lehoty uvedenej v § 230 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb.).

(2) Ak bol trestný rozsudok zrušený pred účinnosťou tohto zákona, počíta sa trojmesačná lehota podľa § 230 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku odo dňa začiatku jeho účinnosti.

§ 46

(1) Pokiaľ tento zákon nemá osobitné ustanovenia, použijú sa v konaní podľa druhého a štvrtého oddielu primerane ustanovenia osemnástej hlavy, pokiaľ ide o náhradu škody a jej uplatnenie, dvadsiatej tretej hlavy Trestného poriadku.

(2) Ustanovenia šiesteho oddielu o rozsahu nahradzovaných škôd a o spôsobe ich úhrady platia aj pre odškodňovanie za väzbu a trest v prípadoch, na ktoré sa tento zákon nevzťahuje.

§ 47

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. augustom 1968.

Svoboda v. r.

Smrkovský v. r.

Ing. Černík v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.